

ŠIAULIŲ „SAULĖTEKIO“ GIMNAZIJOS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių „Saulėtekio“ gimnazijos pedagogų etikos kodekse (toliau – Kodeksas) nustatomi pagrindiniai pedagoginių darbuotojų (toliau – pedagogai) profesinės etikos reikalavimai ir įsipareigojimai siekti etiško ir profesionalaus elgesio su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais) ir kitais šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene.

2. Kodeksas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. birželio 11 d. įsakymu Nr.-561 patvirtintu Pedagogų etikos kodeksu.

3. Kodeksas papildo pedagogų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos LR Švietimo įstatyme, gimnazijos nuostatuose, darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojanti vertybių visuma.

5. Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

6. Pedagogų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

7. Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

8. Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

9. Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

10. Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

11. Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

12. Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

13. Vertybė – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

14. Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III. PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

15. Kodekso paskirtis – nubrėžti tolerancijos ribas gimnazijos narių tarpusavio santykiuose, išryškinti pedagogų požiūriu vengtiną elgesį.

16. Kodekso tikslas – neetiško elgesio prevencija.

17. Uždaviniai:

17.1. padėti pedagogams geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę;

17.2. padėti pedagogams vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus.

IV. PAGRINDINIAI PEDAGŪ ETIKOS KODEKSO PRINCIPAI IR VEIKLOS REIKALAVIMAI

18. Pedagogai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

- 18.1. pagarbos;
- 18.2. teisingumo;
- 18.3. žmogaus teisių pripažinimo;
- 18.4. atsakomybės;
- 18.5. sąžiningumo;
- 18.6. atidos ir solidarumo.

19. Pagarbos principas. Pedagogas pripažįsta, kad bendravimas su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir įstaigos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą.

20. Teisingumo principas. Pedagogas pripažįsta mokinių ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno mokinio socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas vertindamas kiekvieno mokinio pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius, mokinių ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime, spręsdamas konfliktus.

21. Žmogaus teisių pripažinimo principas. Pedagogas nepažeidžia mokinio teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje.

22. Atsakomybės principas. Pedagogas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno mokinio gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais.

23. Sąžiningumo principas. Pedagogas teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi švietimo įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktinaudžia nei savo padėtimi, nei mokinio (mokinių) pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais.

24. Atidos ir solidarumo principas. Pedagogas bendrauja su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais mokinio šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekdamas geros mokinių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs mokinio (mokinių) emocinę būseną.

25. Pedagogas išsipareigoja etiškai elgtis tiek gimnazijoje, tiek už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje

26. Objektyviai, remiantis kompetencija, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiskai patariant ir padedant.

27. Kiekvienas pedagogas ir gimnazijos vadovas yra objektyvus ir nesavanaudiškas. Jo tarnybinių sprendimų nelemia jo paties, jo šeimos narių, giminių ar draugų asmeniniai interesai.

28. Pedagogas privalo:

28.1. vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto:

28.1.1. jei pedagogas dalyvauja taryboje, komisijoje ar kitoje darbo grupėje, turinčioje priimti sprendimus, kurių rezultatais jis pats yra asmeniškai suinteresuotas ir dėl to negali būti bešališkas, apie tai praneša svarstyme dalyvaujantiems asmenims ir nusišalina nuo balsavimo ar kitokio sprendimo priėmimo;

28.1.2. gimnazijos vadovas, priimdamas į darbą ar paaukštindamas darbuotojus pareigose, yra nešališkas. Jis negali savo šeimos nario ar giminės skirti savo pavaduotoju ar teikti kokių nors kitokių privilegijų;

28.1.3. pedagogai negali daryti spaudimo administracijai, kad gimnazijoje, kurioje jis pats dirba, būtų priimtas į darbą ar paaukštintas pareigose jo šeimos narys, giminė arba artimas draugas. Svarstant tokį klausimą pedagogų posėdyje, priimant sprendimą jis turėtų nedalyvauti;

28.1.4. laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareiginėse instrukcijose numatytas funkcijas;

28.2. puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu ir su savivaldos institucijomis;

28.3. perteikti tautos ir žmonijos kultūros vertybes jaunajai kartai, pagal išgales dalyvauti kultūros plėtros procese;

28.3. būti tolerantišku kitų nuomonei;

28.4. vengti moralizavimo, neskubėti teisti ir nereikalauti iš kitų to, ko pats nepajėgia laikytis;

28.5. vertindamas ugdytinių elgesį ir pasiekimus, mokytojas siekia stiprinti jų savigarbą ir pasitikėjimą savo jėgomis, nurodyti tobulėjimo galimybes, kelti mokymosi motyvaciją;

28.6. atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo savame kolektyve;

29. Pedagogų etiką pažeidžia:

29.1. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, visiems mokytojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniškai konfliktai bei intrigos, kyšio ėmimas, jo davimas;

29.2. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, kompetencija, asmeniniai reikalai ir asmeninės savybės, elgesys, gyvenimo būdas, apranga) tiek su mokiniais, tiek su kitais asmenimis;

29.3. šokiruojanti, blaškanti mokinių dėmesį, netvarkinga, sportinė (išskyrus kūno kultūros mokytojus) apranga, vilkima per pamokas;

29.4. girtavimas ir piktnaudžiavimas kitomis svaiginamosiomis priemonėmis;

30. Pedagogų laisvei prieštarauja:

30.1. nepakantumas kitokiai mokinių ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

30.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas.

31. Pedagogas gali savo nuožiūra pasirinkti ugdomąją veiklą bei kurti naujus ugdymo būdus, jei šie yra tinkami, profesiniu požiūriu atsakingi bei padoringi.

32. Pedagogas taupiai ir pagrįstai naudoja materialinius ir kitus gimnazijos resursus.

33. Pedagogas pagarbiai ir geranoriškai bendrauja su mokinių tėvais.

34. Pedagogas konsultuoja tėvus bei globėjus sprendžiant vaikų auklėjimo problemas, padeda spręsti tėvų ir vaikų konfliktus.

35. Pedagogas privalo taktiškai ir reikliai reikšti kategorišką nepakantumą mokinių nesąžiningumui, elgesio normų pažeidimo faktams.

36. Intrigos, neįveikiami konfliktai, kenkimas kitiems ir pedagogų bendruomenės skilimas, mobingas (pedagogą žlugdantis psichologinis spaudimas, ujimas) trukdo pedagogui atlikti savo tiesiogines funkcijas.

V. MOKYTOJŲ ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

37. Kodekso priėmimo sąlyga – viešas projekto svarstymas.

38. Mokyklos bendruomenė įsipareigoja gerbti Kodeksą ir rūpintis jo veiksmingumu.

39. Kodeksas vykdymo priežiūrą atlieka atstovavimo pagrindu sudaryta etikos komisija, susidedanti iš 3-jų gimnazijos pedagogų.

40. Etikos komisija savo darbą atlieka vadovaudamasi patvirtintu mokytojų etikos komisijos darbo reglamentu.

41. Sankcijos už pedagogų etikos pažeidimus taikomos atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą – moralinio poveikio priemones (pvz., pastaba, įspėjimas ir pan.). Kodekso priežiūrą vykdančios etikos komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio.

42. Etikos komisija, sprendama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, Kodekso nenumatytais atvejais turi spręsti, ar konkretus poelgis suderinamas su pedagogo etikos kodekso pripažintomis pamatinėmis etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

43. Kodeksas, priimtas kaip gimnazijos bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų, turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

44. Laikytis Kodekso reikalavimų – asmeninis pedagogo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų veiklą
